

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési árak :

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők: Szt.-Mihályi utca Sütő-ház.

Bérmertelen levelek csak ismert kezeltől fogadtatnak el. A közlések nem adának vissza.

Kiadó-hivatal.

hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszólamlások küldendők: Nagyter 136. sz. a.

Hirdetési díjak :

Minden 5 hasábos petit-sor egyezési hirdetésnél 5 kr. többszörösen 4 kr.
Terjedelmes hirdetések többszörös leiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

A nyílt-terben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megszabásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Kiadó-tulajdonos : a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

A megyék új beosztása.

(thy) A megyék területi rendezése képezi ma a napi kérdés és a lapok vezérelkeinek tárgyát.

A fővárosi lapok nyomán, egymásután szólnak fel az egyes vidékek, megyék sajtói majd pártolva, majd rosszalva az e kérdést tárgyzó miniszteri javaslatot aszerint, amint egyiket politikai hitvallása, másikat a kormány iránti rokoni- vagy ellenszenvé, ismét másikat saját területe s a történeti emlékek iránti féltékenykedése vezeti és sugalmazza.

A kormány barátai, a törvényhatóságok kikerekítését s annak a miniszteri javaslat szerinti új beosztását igen szerencsés eszmének és fontos lépésnek tartják a jó közigazgatás megteremtése felé; azt hozván fel érvel, hogy csakis így lesz lehetséges létrehozni oly házi pénztárt, mely a közheterhvelés arányának megfelel.

Az ellenzék nem találja ugyan egyenesen elvetendőnek az alapvet magát, de tekintve zilált pénzügyi viszonyainkat, igazságszolgáltatásunk gyarlóságát, polgári és büntető törvényeink hiányosságát s kormányunknak az e javaslattal szoros kapcsolatban levő országos érdekek s helyi viszonyok körüli tájékozatlanságát: ha nem is egészen üdvöletlennek, de legalább is elhamarkodott s kissé könnyelmű lépésnek tartja azt.

Egyben tehát mindannyian egyetértünk; hogy tudniillik a megyék rendezése, illetőleg azok területi beosztása, mindenesetre szükséges valami; csak a kivitel módokatokra nézve nem osztják egymás nézetét.

Mi részünkről sem a kormány barátaink, sem az ellenzéknek nem osztthatjuk nézetét egészen.

A kormány nézetét, illetőleg a miniszteri javaslatot úgy, ahogyan van, nem osztthatjuk azért; mert a mostani viszonyok közt oly gyökeres reformot behozni, minő a régi megyék új beosztása, melynek következtében nem csak eltöröltetik néhány, megcsontkittatik több s kiszélesített, még több megye; hanem a birtokviszonyok összezavarása s a kölcsönös kártalanítások körül felmerülő viszályok, oly zürzavart idéznek elő, mely egyenesen épen magát a ezélavett jó kormányzatot zsbibasztja meg, egyáltalában sem nem célszerű, sem nem szükséges; nem is említve a különféle heterogen elemek összevegyüléséből önként következő gyűlölködést és torzsalkodást, ami a közügyekre nézve igen veszélyessé válhatik.

Az ellenzék etekintbeni nézetét nem osztthatjuk azért; mert habár nem helyeslehetjük is egészen a kormánynak erőszakos felforgató szándékát s a különben sem igen nyugodt kedélyek ezutoni felkorbácsolását; és bár igen jól tudjuk, hogy a szóban levő törvényjavaslat kidolgozásánál mindenesetre vannak érdekek, melyekre nem lehet szemet hunyni, nem lehet egyszerűen félretenni; és hogy oly szívós s a nemzet vérével oly erősen összeforrott municipium kikerekítése,

mint a miénk, organikus és rendszeres eljárást kíván: de másoldalról nem tagadhatjuk azt sem, hogy a régi megyék, az új viszonyok keretében sok tekintetben nem illenek.

A régi aránytalan beosztáson okvetlen segíteni kell de csakis ott, ahol az egyes törvényhatóságok területének egyes részei, szemmel láthatólag és érezhetőleg akadályozzák egy a jó közigazgatást, mint az igazságszolgáltatást és összeműködést. Ezt követelik, nem csak a józan okosság, hanem a hazafiság és magának az államnak érdekei is.

Az, hogy a mai törvényhatósági beosztás mellett, még mindig ott vagyunk, ahol ezelőtt 800 évvel voltunk, még magában nem elégséges ok arra, hogy azt, mint teljesen hasznavehetlen eldobjuk s mással, újabbal cseréljük ki.

Tagadhatatlan, hogy a megyék mulasztása nagy és sok tekintetben vétkes, sőt még ma is igen lassan mozog; de ha igazságosak akarunk lenni, be kell ismernünk, hogy az nem annyira magában a rendszerben, mint az illető tisztviselők ázsiai kényelmében s a törvényhatóság közönyében rejlik.

Nagyon rossz gazda az, aki az erőteljes fát azért vágja ki tövestől, mert rossz gyümölcsöt vagy kevés jót terem; és másit illet helyébe, amelyről még azt sem tudja, hogy megfogaszik-e a régi helyén.

Nem ragaszkodjunk konokul mi sem a régi megyékhez s azoknak a multban igazolt, de a jelenben részént a vízi, részént a vasutak által lényegesen megváltozott területi viszonyaihoz.

Nem kívánjuk azonban azt sem, hogy a kikerekítési törvényjavaslat, a megyék meghallgatása nélkül tüzzel-vassal keresztül vitessék, kivétel nélkül mindenütt az országban. Ez, mint fentebb is mondva van, nem csak általános eláegzetlenséget, hanem valóságos országos chaoszt idézne elő.

Szabolcsmegye kétségen kívül egyike azon megyéknek, melyek a kikerekítési törvényjavaslat szerent, nagy átalakulásnak néznek eléje.

Mennyiben leend ránk nézve ez átalakulás előnyös, mennyiben nem, a kikerekítési vázlat részletes ismerete nélkül lehetetlen még csak sejtteni is előre. Amennyiben azonban nálunk a Tisza folyam, ez arrodrozásnál igen fontos szerepet kell hogy játsszék, a kikerekítési művelet nem fog a könnyebbek közé tartozni.

Kívánatos volna tehát, ha a kérdéshez minél többen és minél alaposabban szólnának megyénk illetékes köreiből, már csak azért is, hogy képviselőink helyes tájékozást szerevez maguknak az ithoni viszonyokról és kívánalmakról: majd e kérdés tárgyalásánál a kormánynak és pártjának irányt adhassanak. Mi örömmel engedünk tért, minden e tárgyú közleményeknek.

A Tisza szabályozása.

(Különös tekintettel Felső-Szabolcra, s némi vonatkozással a „Szabolcs” 22—26-dik számaiban ugyanez érdekében megjelent „Válasz” cikksorozatra.)

(Folytatás.)

II.

Miként már fentebb is megemlítettük, a Tisza szabályozásának létesítése érdekében sok és szép előmunkálatok lettek végrehajtva s a Tisza völgye szorgosan tanulmányoztatott, amiről tanúságot tesznek azon felvételi rajzolatok, melyeken a helyzet topographiai felvése, a földek művelési ága, partmagasságok, vízmélységek, folyamcséesség, a tapasztalt legmagasabb vízszin, a tiszta-meder hossz- és keresztzelvénye elő van tüntetve; kérdés csak az marad, vajjon ezen tanulmányok helyesek-e, s hogy miként lettek azok alkalmazva felhasználva, úgy vajjon a Tisza mellék folyóin ezen tanulmányok végrehajthatók-e?

Feltéve, hogy ezek így vannak, — lényeges akkor tudni azon rendszert, melyet a víz-mérésnél követtek, s hogy ezek nyomán a Tiszába ömlő összes vizek kultartalma helyesen állapítottott-e meg?

A szabályozás leglényegesebb részét képezi, hogy ismerjük több évi tapasztalat nyomán, a szabályzandó folyam vízkörnyékének évi csapadékát s azon vízmennyiséget, melyet szabályozni akarunk.

Előrebocsátva ezeket, melyre még később vissza fogunk térni, lássuk most azon módozatokat, melyek szerent a Tisza szabályozásánál eljárunk.

A tisztelőtése egymáshoz távolsága változó, miként azt a helyzet is magával hozza. Itt nincs bizonyos normale távolság megállapítva, s csak azon szélességek van a két töltés irányá között, amennyiben egymáshoz convergnának, vagy egymástól divergnának.

A töltés-vonalak irányására igen szabályozólag hatottak a magasabb fekvésű helyek, dombok, melyek az azok összeköttetésbe hozottak.

A felső-szabolcsi részen a tervezett szerentű töltések egymáshoz távolsága 280 től 1800 fők váltakozik. A melyből fekvésű helyek kikérültek tekintet az építkezés nehézségénél fogva, vagy hogy több föld gazdálkodtassék meg, úgy tekintettel lévén a projektált s elfogadott átmetszésekre is.

Hogy mennyiben volt helyes ezen rendszer követése, legalább felső-szabolcra nézve, megíthetjük, ha tudjuk miszerent a Tisza medre már több helyütt a 25, 29, 30, 32, 33, 35. számú átmetszéseknél (habár már azok egyrészen a Tisza egész erővel folyó, 25—60 ölben közelítette meg a töltéseket; sőt Zsurk-Záhounál nagyobbbszerű beüleéseket is kellett foganatosítani.

A töltések kiépítésének megkezdésére vonatkozó adatok nem lévén birtokunkban, e tekintetben csakis 1556-tól követhetjük azok folyását.

A felső-szabolcsi tisz. szab. társulat tiszai véd-töltéseinek kiépítésénél is 1830. évi legmagasabb vízszin vétetet alapul, s e fellett a zsurk-dombbrádi-átlagosan, 2. 5—3., a dombbrád-halászi vonal egyrészen 3 lábál építetett ki; majd csak innen emelkedett 4 lábra, miként az Egert József volt osztály-mérnök urnak 1867-ben végrehajtott tervezetből kitünik^{*)}.

A nevezett kir. osztály-mérnök ur kimutatása szerent, az egész töltés-vonalon, 1867-ben 183,560' — 1' — 4" köb fölül volt beépítve, de mely kimutatás a társulati válszámtnyának 1856-ban [keltezett jegyzőkönyvi adataival is megegyezik, mennyiben ott a nevezett évig házikelés és vállalkozás utján 189,159' — 1' — 9", köb föld beépítése van kimutatva.

Bekövetkezvén az 1867-ik év, szomoruan tapasztaltatott, hogy a kiépített töltések nem nyujtanak elegendő biztosítékot a Tisza magas árja ellen; minek folytán az említett kir. osztály-mérnök ur felhívottat, hogy készítsen tervezetet a töltések emelése és erősítése érdekében.

Ezen tervezetben az 1867. évi tapasztalt legmagasabb vízszin lévén alapul felvéve, mely átlagosan 3 lábál mutatkozott magasabbnak az 1530. évi víz szinél, s a felett 4 lábál tervezetett a töltésmagasság 1' — 3' koronával 3: 1 és 2: 1. lejtővel 3' széles padkával 3'-al az 1567. évi legmagasabb vízszin alatt 2: 1 lejtővel s mely töltésemelés és erősítésre 170,628' — 3' — 10", köb föld kiépítése volt előirányozva; azonban az később egy vízszin correctio következtében 175,984' — 5' — 4" ra emellettett. Ezen előirányzott köbmennyiségből 1867—68—69. évben 27,633' köb föld építetett be, s így ezek adván az 1867-ik évben talált köbtartalmat, 1869. évben már 276,213' 1' — 9" volt beépítve.

^{*)} Összehasonlítván Palaeocna előirányzatánál, ki azt intábh még nevelni ajánlotta, kitünik, hogy mennyiben tértik el attól, az építkezés nagy határyára.

HIRDETÉSEK.

807 Eln.
1873.

Árlejtési hirdetmény.

A nyiregyházi m. kir. törvényszék részéről ezenel közhírré tétetik, miszerént e f. é. october, november és december, ugy az 1874-ik év január, február, és martius hónapokra szükséges tüzifák szállítására az árlejtési határidő f. é, szeptember 22-re tüzetett ki, mikoron a vállalkozni szándékozók e kir. tszék tanácstermében 10%-től bánatpénz letétele mellett meghivatnak. Az árverési feltételek e kir. tszék nagyirodájában megtekinthetők.

Kelt Nyiregyházán 1873. aug. 30-án.

(3-3)

Lauka József
kir. tszéki elnök.

Egy hat éves

nemesített háti kanca ló

eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek 1063. sz. a. N.-Kállói-utcában.

(3-1)

(3-2)

Eladó ház.

Nyiregyházán a Pazoni-utcában 781. szám alatt levő, néhai Benes Mátyás után maradt ház szabad kézből eladó. Ugyszintén eladó az új szőlőkben 1½ nyilas szántóföld.

Venni szándékozók sziveskedjenek Jelenovics Sámuel urhoz (Pazoni-utca) fordulni.

Egy gyakorlott gazdatiszt

ajánlkozik valamely urasági gazdasághoz gazdatisztul. Bővebb értesítés szereshető a „Szabolcs” szerkesztőségénel.

(3-2)

Árverési hirdetmény.

Lustig András felperes javára, Vrabecz János alperestől bíróság lezálogolt s felbecsült ingóságok, ugymint : vásznak, kanavászok, selyemkendők, abroszok, asztalkendők f. hó 1873-ik évi szeptember hó 17-ikén délelőtti 9 óraker, a városházánál, készpénzfizetés mellett el fognak árvereltetni.

Nyiregyháza, szept. 2. 1873.

(2-2)

Fekete László s. k.
bir. végrehajtó.

Regale-árverelés.

Gróf Forgács Kálmán ur ő méltóságá Mándoki, J.-Pálczai, Sz.-Mártoni, Zsurki és Órmezei italmérisi joga 1874. január 1-től 3 évre Mándokon 1873. szeptember 22-én tartandó árverésen bérbé fog adni, a meddig zárt ajánlatok is elfogadtatnak, ugy az összes, mint egyes béreleményekre.

(2-2)

Hrabovszky Rudolf,
ügyvéd.

Haszonbérbe adandó birtok!

Szabolcsmegye, Gyulaháza község határában, a naményi utra véggel, 3 vagy több évekre is haszonbérbe adandó 300 holdnyi első osztályzatu földbirtok, harmadrésze öszvetéssel; ezenfelül lakházzal, hozzá gazdasági épületekkel ellátva, csűr, istálló stb. a kis-várdai vasuti állomáshoz egy órai távolságra, a jelenlegi bérlet ideje újévkor jár le.

Értekezhetni ez ügyben Kopócs-Apátiban, vagy Debreczenben a sz.-annai utcán 2313-ik számú háznál.

Utastitást ad Nyiregyházán tiszt. Fésüs János ur.

(4-3)

Eladó olajmalom.

A vásártéren létező gőz erőre szerkesztett olajmalom, előnyös föltételek, és több évi részletfizetés mellett, eladó.

(0-4)

Jéger József.

Árlejtési hirdetmény.

A nyiregyházi kir. törvényszéknek s ehez tartozó nyiregyházi, nagy-kállói, kis-várdai, s nyir-báthori kir. járásbíróságoknak fogházában elhelyezett, számlra nézve együttesen 160—240 közt váltakozó fegyverek élelmezése 1874-ik évi január 1-től bezárolag ugyanazon évi december hó 31-dikéig terjedő egy évre, esetleg azonban 1874 janur 1-től bezárolag 1876-ik évi december hó 31-éig terjedő háromévre is a nyiregyházi kir. ügyészségnek az ottani kir. tszéki épület emeletén levő saját hivatalos helyiségében f. évi szeptember 26-án dél előtt 9 óraker zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árlejtés utján haszonbérbe fog adni.

Erről vállalkozni szándékozók — oly figyelmeztetéssel értesítetnek hogy az árlejtési feltételeket alólirt kir. ügyészség irodájában megtekinthetik s írásbeli zárt ajánlatukat 1000 frtnak készpénzben vagy tőzsdé áron számítható értékpapirban hozzászátolása mellett az árlejtésre kitzűzött óráig nevezett kir. ügyészség vezetőjénél beadhatják, később érkező írásbeli ajánlatok el nem fogadtatnak. Az ajánlat ugy az 1 évi mint a 3 évi tartamu vállalatra nézve elkülönítve határozott öszszegben teendő s nemesak számmal, hanem betűvel is világosan kiírandó; — ugyszintén kiteendő az is hogy az ajánló magát az árlejtési feltételeknek teljesen aláveti.

A vállalkozó részére járó öszszeg havonként utólagosan a rabtartási átalány kezelője által, az igazságügyministeri számvevőség helyesbítési jogának fenntartása mellett, bélyeges nyugtára fog kiizettetni.

Végül megjegyeztetik, hogy az árlejtés a kitzűzött napon és helyen nyilvánosan, szóbelileg kezdetik meg, melyben, a nyereszékdésből származott büntett miatt elítélteket kivéve — 1000 frt bánatpénz letétele mellett mindenki részt vehet, — s hogy az írásbeli zárt ajánlatok a szóbeli árlejtés befejezése után fognak felbontatni.

Kelt Nyiregyházán, 1873. évi augusztus hó 29-ik napján.

(3-3)

A nyiregyházi kir. ügyészség.

(0-4)

Kiadó lakások.

A rózsza-utcában, May Adolf ur szomszédságában, 1378. sz. alatt, két külön álló esinos lakás kiadó.

(3-3)

Hirdetmény.

Egy a kemecsei s egy a halászi határban fekvő, öszszesen 534 holdat tevő tagos birtok, haszonbérbe kiadó. A feltételek iránt értekezhetni Vitéz Mihály ref. lelkésznel Kemecsen s Mikecz János ügyvédnel Nyiregyházán Szarvas-utca 8. sz. alatt.

Hirdetmény.

Kerestetik Szabolcsmegyében haszonbérbe egy tagosított birtok, amely 3—400 hold legyen, leginkább szántóföld, és hozzá lakhely, jövő 1874-ik évi Szt-György-naptól számítva 6 évre.

Bővebben értekezhetni Gótes Lázár urnál levél által Kis-Várdában.

(3-3)

132. 1801.

1873.

(3-2)

Árverési hirdetmény.

Hajdu-Nánáson az ugynevezett tagosított nagy réten a város tulajdonához tartozó, mintegy 1060 köblös 1600 négyszeg ölével számított egy tagban lévő, részint szántás, részint kaszálás alá használt földbirtok, mely legelőül is czélszerűen használható, ez évi szeptember 29-dik napjától számítandó 6 évre a folyó 1873. évi szeptember 21-ikén d. e. 9 óraker a városházán tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni. — Bánatpénz 600 frt, kikizáltási ár 6000 frt, a többi feltételek a főhadnagyi hivatalnál megtekinthetők.

H.-Nánás, augusztus 31. 1873.

A bizottság.

Kolera ellen

hathatós óvszerül

ajánlja most érkezett

vörös bort és borovicskát

a esemegeterem.

Továbbá kapható (3-2)

frís ozitrom és narános.

Eladó malomkövek.

(2-1)

Nyiregyháza város tulajdonához tartozó s a városkertben megszemléltető négy darab jöminőségű malomköv f. é. szeptemberhő 25-én d. e. 10 óraker, a városi kertben, nyilvános árverés utján el fog adni.

Nyiregyháza, szept. 12. 1873.

Benes László
városi tanácsnok.

Hirdetmény.

Melyszerént közhírré tétetik, hogy a tokaji kincstári sőtárnoki lak, sőhivatali pénztár, sőkamarák melletti csatorna, és a pénzügyőri szakasz laktanyájánál szükséges kizigazítási munkálatok keresztülvitelének biztosítása czéljából, az alulirt hivatal irodájában, folyó évi szept. hó 24-én a reggeli órákban írásbeli ajánlatok utján árlejtés fog tartatni.

A sőtárnoki lak kizigazítási költsége, a költségvetés szerént teszen

1350 fr.	25 kr.
a hivatali pénztáré	395 fr. 68 kr.
a csatorna költsége	67 fr. 26 kr.

és végre a pénzügyőri laktanyáé 299 fr. levén, az ajánlatokhoz tehát ezen öszszegek 10%-ka (bánatpénz) melléklendő.

Megjegyeztetik, hogy az ajánlatok szabályszerűleg kiállítandók, és azokban világosan kiteendő, hogy az ajánlkozó előtt az árlejtési föltételek ismeretesek, és hogy azokat elfogadja.

A költségvetések, valamint az árlejtési föltételek, a hivatalos órák alatt, az alulirt hivatal irodájában bármikor megtekinthetők.

M. kir. sőhivatal Tokajban, szept. 8. 1873. azaz szeptember 24-én.